

Sygn. akt: III AUa 1166/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **T. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wypłatę świadczenia,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 10 czerwca 2013 r., sygn. akt: V U 512/13,

- 1. umarza postępowanie apelacyjne w zakresie należności głównej i odsetek do 19 lutego 2014 roku;**
- 2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, iż oddala odwołanie w zakresie przyznania prawa do odsetek po 19 lutego 2014 roku.**

Sygn. akt III AUa 1166/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Kaliszu w punkcie pierwszym zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w O. z dnia 20 marca 2013r. w ten sposób, że ustalił, iż odwołująca T. K. ma prawo do wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011r. do 31 lipca 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 stycznia 2013r.;

w punkcie drugim oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku podkreślił, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12 (Dz. 12/1285) w którym orzeczono, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny

z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, miał zastosowanie do skarżącej. Wyrok ten wyłączał możliwość zastosowania wobec niej art. 103a ustawy emerytalnej, gdyż nabyła ona prawo do emerytury od (...). Nie było zatem podstaw prawnych do zastosowania wobec skarżącej art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako przepisu - wobec skarżącej niezgodnego z art. 2 Konstytucji - co skutkowało koniecznością podjęcia wypłaty zawieszanej emerytury od dnia jej zawieszenia, tj. od 1 października 2011r. do 31 lipca 2012r.

Odnosząc się do żądania wnioskodawczyni dotyczącego wypłaty odsetek Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie z treścią przepisu art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 153 z 2009r., poz. 1227 – tekst jednolity z późn. zm.), organ rentowy zobowiązany wydać decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (z uwzględnieniem ust. 2 i 3 art. 120). Przez wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności należy rozumieć rozstrzygnięcie ostatniej kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień (lub ich braku) osoby występującej z wnioskiem o przyznanie świadczenia. Podstawę prawną żądania odsetek stanowi przepis 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), który określa, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W przedmiotowej sprawie nie ma w ocenie Sądu Okręgowego podstaw do przyjęcia, że za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy. Sąd podkreślił, że organ rentowy, który wydał decyzję o wstrzymaniu wypłaty emerytury od 1 października 2011r. zastosował wobec skarżącej obowiązujący wówczas przepis art. 103a ustawy emerytalnej, którym był związany. Organ rentowy nie jest uprawniony do badania zgodności przepisów prawa z Konstytucją. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że skoro organ rentowy wznowił odwołującej wypłatę emerytury od 1 sierpnia 2012r., (to jest od ustania zatrudnienia), to zgodnie z art. 118 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, powinien wypłacić zaległe świadczenia emerytalne za okres od 1 października 2011r. do 31 lipca 2012r. w najbliższym terminie płatności świadczenia przypadającym po upływie 30 dni od publikacji orzeczenia Trybunału. Tak więc w świetle art. 85 ustawy systemowej i § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienia w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 199r., Nr 12, poz. 104) odsetki od niewypłaconych świadczeń emerytalnych wnioskodawczyni za okres od 1 października 2011r. do 31 lipca 2012r. należało przyznać od najbliższego terminu płatności świadczenia przypadającego po upływie 30 dni od publikacji orzeczenia Trybunału, które nastąpiło 30 listopada 2012r. Brak jest natomiast w przedmiotowej sprawie podstaw do wypłaty wnioskodawczyni przez organ rentowy odsetek od wypłaconych w terminie świadczeń emerytalnych w trybie przewidzianym w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) za okres wcześniejszy.

W apelacji organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w części przyznania prawa do wypłaty emerytury od 1 października 2011r. do 31 lipca 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami od 6 stycznia 2013r., zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12 i przyznanie prawa do emerytury od dnia 1 października 2011r., tj. od dnia jej zawieszenia.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

W piśmie procesowym z dnia 28 marca 2014r. (data wpływu do Sądu Apelacyjnego w Łodzi), Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w O. cofnął apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 10 czerwca 2013r. w części dotyczącej należności głównej oraz odsetek naliczonych do dnia 19 lutego 2014r. i wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie. W pozostałej części, tj. dotyczącej naliczenia odsetek za okres po dniu 19 lutego 2014r. aż do dnia wypłaty

zaległych świadczeń organ rentowy podtrzymał dotychczasowe stanowisko zawarte w apelacji. W uzasadnieniu pisma organ rentowy powołał się na treść ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. (Dz. U. z 4 lutego 2014r., poz. 169) oraz złożony przez ubezpieczoną w dniu 21 lutego 2014r. wniosek o wypłatę zaległych świadczeń wraz z należnymi odsetkami na podstawie w/w ustawy.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 391 § 2 k.p.c., w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu. Natomiast na podstawie art. 469 k.p.c. sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego.

W ustalonych okolicznościach sprawy uznać należy, że cofnięcie apelacji w określonej części nie jest sprzeczne z prawem i nie narusza słusznego interesu wnioskodawczyni. Spór o wypłatę zawieszonych emerytur został bowiem rozstrzygnięty z korzyścią dla ubezpieczonych poprzez uchwalenie ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012r., która weszła w życie z dniem 19 lutego 2014r. Wniosek o cofnięciu apelacji wymagany jest również przepisem art. 8 ust. 2 tejże ustawy, który wprowadza wymóg zakończenia postępowania sądowego, aby organ rentowy mógł rozpocząć postępowanie w sprawie wypłaty zawieszonych emerytur.

Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji.

Apelacja organu rentowego w części dotyczącej naliczenia odsetek za okres po dniu 19 lutego 2014r. do dnia wypłaty zaległych świadczeń jest zasadna.

Należy podkreślić, że to, iż świadczenia niewypłacone osobom, o których mowa w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. powinny być wyrównane, nie oznacza odpowiedzialności organu rentowego przewidzianej w art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach ani nie implikuje obowiązku organu odwoławczego przewidzianego w art. 118 ust. 1a. Przepisy te mają wyłączne zastosowanie w wypadkach niedopełnienia przez organ rentowy obowiązku wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności.

W regulacji art. 118 ust. 1 chodzi o wynikający z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązek zapłaty odsetek, jeśli Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych. Jest oczywiste, że w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych można znaleźć wyłącznie nawiązanie do przedmiotu regulacji art. 118 ust. 1. Mowa w nim o decyzjach w przedmiocie ustalenia po raz pierwszy prawa do świadczeń lub ich wysokości. Wydanie decyzji na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach nie dotyczy tego przedmiotu. Organ rentowy, stosując ten przepis odnosił się do ustalonego już wcześniej prawa do emerytury (art. 103 ust. 1 w związku z art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy) i nie decydował w jego przedmiocie. Ponadto, organ rentowy stosował obowiązujący wówczas przepis art. 103a ustawy, którym był związany. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do badania zgodności przepisów prawa z Konstytucją. W takim wypadku brak jest podstaw do wypłaty przez organ rentowy odsetek od niewypłaconych w terminie świadczeń emerytalnych w trybie art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie natomiast z art. 4 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. (Dz. U. z 4 lutego 2014r., poz. 169), kwota zawieszonych emerytur przysługuje wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonej przepisami prawa cywilnego. Odsetki od kwoty zawieszonych emerytur przysługują do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, a więc jedynie do 19 lutego 2014r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w punkcie drugim sentencji swojego wyroku.